

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22669,Osrodek-Odosobnienia-w-Darlowku.html>
19.05.2024, 17:30

Ośrodek Odosobnienia w Darłówku

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Ośrodek Odosobnienia w Darłówku, utworzony na mocy Zarządzenia nr 3/82/CZZK ministra sprawiedliwości z dnia 9 I 1982. Faktycznie pierwszych internowanych w Ośr. umieszczono już 6 I 1982. Ulokowano go w położonym ok. 50 m od morza Ośr. Sanatoryjno-Wypoczynkowym Gniewko przy ul. Słowiańskiej 26 w Darłówku, należącym do Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Konstrukcji Stalowych Urządzeń Chłodniczych i Przemysłowych Mostostal. Był jednym z tzw. ośr. pokazowych, którego nadmorskie położenie miało pozytywnie nastawiać do władz PRL polską i zagraniczną opinię społeczną.

Komendantem Ośr. był mjr Jerzy Kowalski, na jego terenie stale przebywał funkcjonariusz SB z Wydz. Śledczego KW MO w Koszalinie kpt. Zbigniew Janur, który decydował o większości spraw dot. internowanych. Pracą operacyjną kierował również kpt. Marian Groll. Pierwotnie przeznaczony dla osób chorych, co do których lekarze orzekli, że ich stan nie pozwalał na przebywanie w warunkach więziennych, osób po 55. roku życia, kobiet i mężczyzn z całej Polski, szeregowych członków „S”. W konsekwencji znalazło się w nim wielu wymagających leczenia operacyjnego lub natychmiastowej hospitalizacji.

W następstwie likwidacji kolejnych miejsc odosobnienia trafiali tam także młodszy przeciwnicy systemu, jak również bardziej znani działacze opozycyjni i związkowi.

2 III 1982 przywieziono grupę 26 kobiet z Ośr. Odosobnienia w Gołdapi (m.in. poetkę Ankę Kowalską, aktorkę Halinę Mikołajską, Halinę Suwałę, Joannę Dudę-Gwiazdę, Grażynę Kuroń). Dla kobiet nowe miejsce odosobnienia miało być karą za stanięcie w obronie internowanej Haliny Gaińskiej, której zgodę na udział w pogrzebie syna uzależniono od podpisania

przez nią deklaracji lojalności.

22 V 1982 do Ośr. trafiła największa, 42-osobowa grupa ze zlikwidowanego Ośr. Odosobnienia w Jaworzu (m.in. znani intelektualiści, jak Władysław Bartoszewski, Tadeusz Mazowiecki, Bronisław Geremek, Janusz Szpotański).

W ośr. zatrudniono zmilitaryzowany personel cywilny. Ponadto do jego obsługi naczelnik AŚ w Koszalinie wyznaczył 10 skazanych, którzy odbywali karę pozbawienia wolności z winy nieumyślnej. Teren otoczony był dwumetrową siatką. Ochronę wewnętrzną zapewniali funkcjonariusze Służby Więziennej. Na zewnątrz ochraniany był przez 45–48 uzbrojonych żołnierzy Bałtyckiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza.

Warunki panujące w Ośr. były dobre. Kompleks składał się z pięciu trzykondygnacyjnych budynków. Każdy p. miał taras, w pokojach były wersalki, szafy, umywalki z ciepłą wodą, nocne stoliki, lustra i obrazy. W oknach nie było krat, tylko firanki i zasłony, niemniej pocz. internowani mieli zakaz ich otwierania. Internowani codziennie otrzymywali prasę, na korytarzach stały telewizory. Początkowo mogli przemieszczać się wyłącznie pomiędzy pokojami w obrębie swoich pięter, od zasady tej odstąpiono VI/VII 1982. Ośrodek był wizytowany przez delegacje Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża (5 razy) oraz Prymasowskiego Komitetu Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i Ich Rodzinom (11 razy). Internowani organizowali wykłady samokształceniowe, kursy jęz. obcych, grali w piłkę.

Internowanym nie dawano zapomnieć o ich statusie: w pokojach odbywały się rewizje, rygorystycznie przestrzegano regulaminu, zabierano leki otrzymywane z Zachodu, otwierano puszki przywożone przez rodziny, co w sytuacji braku lodówki powodowało niemal natychmiastowe psucie produktu.

Podobnie jak w innych ośr. odosobnienia, także w DarłóWKu internowani byli podsłuchiwani oraz wzywani na rozmowy z funkcjonariuszami SB. Ośrodek funkcjonował do 23 XII 1982. Łącznie przebywało w nim ponad 360 internowanych

kobiet i mężczyzn. [II](#) 1982 odnotowano najwięcej internowanych w Ośr. jednocześnie (ponad 140 osób).

Marta Marcinkiewicz

[Darłowo](#), [Region Pobrzeże](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)